

11692

261

26. IV. 1907 г.

p_K59A_006022

Берлин

Миличка Нелли, под впечатлението на онази вечерното пред-
 ставление в Лесинг театър: "И Пипа танцува" - /Хауптман/, и под
 впечатлението на снощното "Потъналата камбана" - /Хауптман/ пак
 в същия театър - сядам да ти драсна няколко реда. Първата пиеса
 е слаба. И по концепция и по развитие на действието. Даже в нея
 няма тъй наречената органическа връзка. Сички действащи лица
 се движат някак си автоматически. Понякога под влиянието на мла-
 дата Пипа, тръгват след нея, но това увлечение няма тази сила и
 реалност, която би дава действителни резултати. При сичко това
 пиесата е пълна със символи, трудна е за разбиране от обикнове-
 ния зрител. Тук тя се е провалила. Затова оня ден нямаше публика.

Втората пиеса - това виж, разбирам. Тя е в стилове, пъл-
 нѝ с драматизъм и макар че сюжетът е зет от една приказка, оба-
 че психологически и технически тя е разработена художествено.
 Аз я имам на руски в сборника "Театър" - прочети я. Ролята Рауш-
 тенделейнд е тъкмо за тебе, а Хенрих за мене. Колкото за изпъл-
 нението и на двете пиеси ще кажа, че е обикновено. Актьорите иг-
 раят тъй, като въобще могат да играят рутинирани артисти. Нищо
 силно, ново и особено не видях, затова и не мога да ти кажа, че
 заслужават подражание. Лесинг театър днес заминава за Виена и
 там ще прекара лятото. Значи аз се лишавам от един театър, кой-
 то играе изключително модерен репертуар. Сега няколко думи за ти
 кажа и за туй, как се уреди въпроса с въвеждането ми в театъра.
 Оня ден отидохме с първия секретар - д-р Шишманов - при интен-
 данта на придворните театри. Него го нямаше, затова заместникът
 му ми прие. Какви стълби, какви килими, прозорци, врати - сичко

сецесион. От една врата в друга, че от коридорче в коридорче и най-сетне се изтърсихме при един висок, суров и много официално любезен немец. Мен тръпки ме побиха. Представи си, през сичкото време, докато г. Шишманов му разправяше за мен, този проклет немец не си измени муцуната. Нито един мускул на лицето му не мръдна. Казвам ти я, сурова работа и туй то. Станахме, поклонихме се и докато дойдем с Шишманов до вратата, три - четири пъти още се поклонихме и се измъкнахме с гърбът назад. Днес - утре чакам отговор оттам. А пък вчера, заедно с един приятел - Мишайков - обиколяхме три частни театри. В Лесинг театър ни приема много, много любезно. Секретарят, който е доктор, значи с висше образование, а не като нашия Въжаров - ми даде две места в партера и каза, че театра им заминава във Виена, но на 1 август ще се върне и тогава пак да се явя лично пред директора, който наново ще ми позволи да посещавам представленията и репетициите. Нашият агент ми даде едно препоръч. писмо, та с него ходихме в три театри. Навсякъде ни приемаха любезно и готови да ми служат с услугите си. Тази вечер ще бъде в Клайнес театър, в този театър играят само най-модерни и художествени пиеси. Тук "На дне" се играло за първи път. Едно е за съжаление, че и този театър скоро ще закрие сезонът си. Тогава ще остана само с придворните, те са три: два драматически и един оперен. Техният сезон щял да продължи до края на юний, така чувам поне. Но така или иначе то се вижда, че това лято аз ще го употребя за изучаване езикът, а пък изучаване на театралното дело ще започна от септемврий, когато за зимата се открият всичките театри. Тук си купих едно ръководство немско-руско. Секи ден по няколко часа се занимавам с немският. Българите ми се чудят на свободата и смелостта да говоря сичко, каквото знам, защото обикновено те се стесняват и затова една - две годишни

студенти не умеят хубаво да говорят. Аз мога вече обикновен разговор да водя. Особено сичко що се отнася до гостилницата или да си купя нещо, или да попитам кое де е, сичко това мога. Аз вярвам като прилежавам, за 6 месеца да разбирам вече почти сичко и да се обяснявам по-свободно. Това ще бъде много хубаво. За идущия сезон /зимен/ аз ще бъда готов с езика. Но право да си кажа, ужасен език, много мъчен. Райна също го изучава. Тя се спиятели с жената на А. Цанков и цял ден са заедно. Отървах се от нея, защото първите 4-5 дена се се влачеше подире ми. Нея ще я запишем в университета още от семестър - летния. Записванията продължават още. А колкото до драмат. училище, още нищо не сме направили, защото няма време, пък и не е бързо. Тя живее 1/2 час далеч от мен. И въобще, в този Берлин, близо - далече - няма. Аз за пръв път виждам такъв град.

Живота тук е скъп. Матушката е съвсем друго. Сега, разбира се, в началото се харчат повече пари, но въобще убедих се, че с по-малко от 200 - 250 лева тежко се живее. Тук вървят "марки". Една марка струва лев и 25 ст., а пък с харчи като лев, значи сичко тук е по-скъпо от нас с 25 %.

Милото ми момиче, как си ти, пиши ми, ако досега не си. Но аз вярвам, че утре или други ден ще получа от теб писмо. Ти, представи си, че мен ми се вижда просто за невъзможен този подвиг от наша страна: да останем цяла година разделени! Мен почна да ми става мъчно, тъй мъчно, та желал бих още сега да дойдеш при мен. Това зависи от теб. Ти си направи добре сметката и главно, да имаш пари за идване и отиване. Аз даже мисля по-добре ще бъде, ако като дойдеш да идем с теб в Париж. Това ще се реши, разбира се, като видим, че имаме пътни пари, а те са около 180 л. оттук до Париж за двама ни - отиване и връщане. Ако земеш пари от "Измяна" задръж ги изключително за път, също и ония 120 л, които

отделихме от заема. Ако пиесите от Пловдив са дошли, дай незабавно в управл. на театъра пиесата "Измаил".

Аз бих те помолил следущото: иди при управителя Лазаров и го помоли не могат ли да ми издават заплатата в аванс на първо число, т.е. сега на 1 май да ми се издаде заплатата за май, която би трябвало да получа на 2 юний. Ти иди при него, ако това разбира се, не ти е неприятно, но и аз ще му пиша за същото. Моите пари почти се свършиха; останал съм само с 20 марки тях навярно ще изхарча в 5-6 дена. Та дано до тогава да си получа заплатата.

Гълъбче, обично ми момиче, лошо диваненце, теб мъчно ли тие за мен? Пък защо ли питам. Когато аз се мъча, аз мисля постоянно за теб, какво остава ти да правиш, като те знам колко ме обичаш. Целувам те горещо, горещо, по розовите устича, милото ми гълъбче, аз съм вече уверен, че нито ти, нито аз можем да живеем разделно. Но нека куражът и нашия общ идеал ни крепят. Нека вярата в бъдещето бъде за нас светящия факел, който да осветява пътят ни към общото ни щастие, към достигане на заветния идеал. Аз и ти сме доста силни значи, щом вече втори път можем да понесем такава дълготрайна раздяла, като тази. Дерзай! Целуни сладкото Оленце, нашето мило рожбенце! Поздрав на майка, Мина и Неделя.

Довиждане, довиждане, мила ми съпруго, мило момиче и сладичко пиле. Твоят мъж е един каквито са рядко... но, бъдещето е наше, нека то говори. Само едно ще ти кажа, че напусто си изгубила вяра в мен, напусто!

Вечно твой верен съпруг Нася